

۲۰۱۸/۱۰/۱۱

سرلوح مرادزی

زلمی خلیزاد او پاکستان

دې لیکنې ته «زلمی خلیزاد او د سولې هڅې» سرلیک په پام کې وو، ځکه ښاغلی خلیزاد افغانستان او سیمې ته د روغې جوړې او سولې په نوم او په خانګرې توګه طالبانو سره د همدې موخې د لاسته راوړو لپاره ګمارل شوی، خو له هغه ځایه چې افغانستان او سیمه کې روغه جوړه او سوله د اسلام اباد لاس کې برمه ده او بلخوا طالبان د اسلام اباد لاس تړلې بیرېڅې دي، نو د سولې خبرې او د هغو بریا او سولې ته د طالبانو رامتول باید له اسلام اباده راپیل شي.

دا چې ویل کېږي افغانستان کې سوله د پاکستان له همکارۍ پرته، نه شي رامنځته کېدای هم داسې مانا ورکوي چې افغانستان کې سوله د اسلام اباد لاس کې برمه ده او پاکستان دا هر څه د طالبانو په مټ ترسره کوي. د ځینو نورو څنګیزو لاملونو ترڅنګ، په افغانستان کې سولې ته رسېدل، په عمده ډول د طالبانو له ملاتړه د پاکستان لاس لیدول، په پاکستان کې د طالبانو د اېو رنګول، د طالبانو مشران له پاکستانه بیستل او افغانستان ته یې سپارل او یا یې خبرو ته کښېنول، پر اسلام اباد هومره فشار راوستل چې یادو غوښتنو ته غاړه کېږدي او په دې اړه له پاکستانه د نړیوال ضمانت او ژمنې اخیستل، دا ټول یو بل سره تړلي او د یوه ځنځیر بېلابېلې کړې دي. پاکستان سره د ۲۰۰۱ کال راهیسې، کله چې طالبانو په افغانستان کې له ماتې وروسته پاکستان ته پنا یوړه او هلته د پاکستانې پوځ او ISI په مټ بیا له سره تنظیم، وسلوال او افغان حکومت سره جګړې ته سمبال شول تر ننه پورې، سیمې او غوڅې خبرې نه دي شوي.

دا څولسيزې امریکا، اسلام اباد سره په درواغجنو خبرو، شف شف ویلو، چل ول او دوکې افغانان تېریستل. پروسکال سپټمبر کې کله چې ښاغلی جان بس کابل کې د امریکا نوی سفیر شو، ژمنه یې وکړه «د اوتلوک ورځپاڼې د راپور پر بنسټ جان بس وايي چې که د امریکا د مشرانو جرګې لخوا په افغانستان کې د امریکا د سفیر پتوګه تایید شو، هغه وضعیت به بدل کړي چې پاکستان د افغانستان لپاره رامنځته کړی، تاند». یا د نوي کال پیل کې د امریکا د ولسمشر ډونالډ ټرمپ دا وینا «دې هېواد (پاکستان) ته په تېرو ۱۵ کلونو کې امریکا ۳۳ میلیارده ډالر ورکړي، خو په بدل کې یې دې هېواد له درواغو او فریب پرته، څه نه دي کړي، ازادۍ رادېو» بلخوا که اسلام اباد په دې مهال افغانستان، نړیوالو او په تېره بیا امریکا سره دوه مخې لوبه کړې او امریکا څخه یې ترهګرو سره د جګړې په نوم پیسې او امکانات راشکولي، ترهګر یې له منځته نه دي وړي او په همدې پیسو یې هغه روزلي او لاپیاوړي کړي، امریکا هم افغانستان سره د یوه پارټنر پتوګه چې ستراتیژیک او امنیتي تړون ورسره لري، ترهګرو سره په جګړه کې چې دوه لسيزې مخکې په همدې پلمه افغانستان ته راغلي، چل ول کړی او دوکه یې ورسره کړې.

که په تېرو لسيزو کې پاکستان، امریکا سره دوکه کړې، امریکا بیا له افغانستان سره دوکه کړې! هېواد کې دننه او د سیمې کرکېچنه روانه وضعه د همداسې ناسم چلند نتیجه ده چې که نن هم د پاکستان په وړاندې غوڅ دریځ ونه نېول شي او سیاست کې بېخچن بدلون رانشي، دوه مخې او دوکه ماري ختمه نه شي، حالات تغیر نه خوري او پاکستان سره د امریکا زړه «د پېشو او مرک لوبه» نوره افغانانو لپاره د زغم نه ده! افغانان هره ورځ په منځنۍ کچه پاکستان سره جګړه کې د ۱۰۰ - ۲۰۰ تنو په شاوخوا کې شهیدان او ټپیان ورکوي او شل کاله دغه خونړۍ لوبه روانه ده.

د واشنګټن مېشتي څیړنيز مرکز (Pew Research Center) په وروستۍ نظر پوښتنه کې نږدې نیمایي امریکایان هم په افغانستان کې د امریکا ماموریت ناکام بولي او له دغه «پېشو او مرک لوبې» ستړي دي! په هغه خبرو کې چې ښاغلی خلیزاد د پاکستانې چارواکو سره کړي د BBC په یوه خبر کې راغلي «ښاغلی خلیزاد پر پاکستان ږغ کړی چې په افغانستان کې سوله او ثبات نه یوازې د پاکستان، بلکې د ټولې سیمې په ګټه دي.»

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پاڼوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

خو» د پاکستان د بهرنیو چارو وزارت ویاند ډاکټر محمد فیصل بیا په یوه تویټ کې ویلي، د پاکستان د بهرنیو چارو وزیر شاه محمود قریشي بناغلي خلیزاد ته ډاډ ورکړی چې پاکستان، افغانستان کې د سولې لپاره جدي گامونه پورته کړي.»

البته ټول پوهیري د قریشي د سولې گامونه، هغه گامونه دي چې غزني ولایت کې تباهي اوناورین یې، تازه بېلگه ده! په غزني کې د پاکستانی جنرالانو او سرتېرو مړي او جنازي چې پر خرو او اسانو بار پاکستان ته یوورل شوي او وروسته یې په هغه هېواد کې لویه غوغا او رسوایي رامنځته کړه، د قریشي د سولې د گامونو پایله ده.

که څه هم اسلام اباد ته د خلیزاد سفر او هلته د چارواکو سره خبرې د هغه د دندې پیل دی او بناغلي خلیزاد لکه څنگه چې پخواني ولسمر حامد کرزی وایي، د داسې دندې لپاره ور شخصیت دی، خو که خلیزاد د خپلې دندې لپاره پوره واک ولري او بلخوا د اسلام اباد په وړاندې غوڅ دریځ ونیسي، هغه ته به په دنده کې بري تر لاسه شي او بلخوا به یې افغانان، د پاکستان له شره چې نوموړی خپله هم افغان دي، ژغورلي وي. په اسلام اباد کې افغان سفیر عمر زاخېلوال دا سفر مثبت گڼلی، خو افغانان یې عملي پایلو ته سترگي په لار دي.

که څه هم د خلیزاد په پوهه او سیاسي ژورلید او وړاندید، پوځ باور شته، خو نوموړی باید هېره نه کړي په افغانستان کې د سولې بریا او د پاکستان له شره د افغانستان تلپاتې خونديتوب دهغه وروستی دنده ده. که نوموړی په دې دنده کې بریالی راووخې، افغانان به یې د یوه اتل پتوگه وبولي او که نه، بیا د بلي دندې چانس نه لري!

د خلیزاد د نوې دندې سره سم، دې ورځو کې د ISI پخواني مشر ډگر جنرال نوید مختار لیري شوی او پرځای یې ډگر جنرال عاصم منیر چې یو سخت دریځی او متحجر پوځی دی، ټاکل شوی. د BBC په وینا «د ISI مشرتابه کې بدلون، خو پالیسي نه بدلیږي»، خلیزاد ته د ستونزې پتوگه یادېدلای شي او پکار دي هغه یې تر هر څه مخکې په پام کې ونیسي.

بناغلي خلیزاد چې مخکې یې هم د امریکا او نړۍ لخوا پر پاکستان د فشارونو خبرې کړي او اوس خپله د سولې دندې ته گمارل شوی، پر پاکستان باید د لا ډېرو فشارونو تگلار خپله کړي. که داسې مالي او اقتصادي بندیزونه چې د امریکا لخوا پر ایران لگېدلي، پر پاکستان ولگېږي پاکستان لاري ته راځي او خپله خاروه کې د ترهگرو د پاللو او روزلو ځواک او امکانات له لاسه ورکوي. که امریکا د پاکستان د اتومي وسلو په اړه، ایران ته ورته چلند تر لاس لاندې ونیسي، پاکستان په سبا ترهگر او طالبان له خپلې خاورې وشړي. که هند ته د امریکا او ناټو د ملاتړ کوچنی نښه تر لاسه شي، هند په یوازې ځان، سبا د پاکستان غوږونه تاوولی او د افغانستان او کشمیر څخه یې لاس لنډولی شي.

پاکستان په کور دننه هم لږې ستونزې نه لري، په پاکستان کې د پوځ پرله پسې واک د ډیری پاکستانیانو لپاره د منلو نه دی. پاکستان کې پر پښتنو، بلوڅو او سندیانو ظلم او ستم هم د پاکستان لپاره ناسور زخم دی چې هر وخت بابېری کولای شي او که لږکېمپښل شي، د پاکستان واکمنان په سد راځي.

که امریکا وغواړي د ملگرو ملتو ټولنه کې په دیپلوماسۍ او په نورو لاسکونو لارو، افغانستان او سیمه کې پاکستان له ترهگرۍ او جگړې راگرځولی شي.

بلخوا افغانان باید هغه دغه اختلاف چې خپلو منځو کې یې لري او د پوهېدو وړ دی، یو خواته کړي او د سولې بسیا لپاره چې یوه ملي دنده ده، په مرکزي حکومت راټول شي. د سولې په اړه مرکزي حکومت سره اختلاف پالل، ملي ضد دریځ دی او په هیڅ شان د منلو نه دی. همدارنگه طالبانو سره د روغې جوړې او سولې په بسیا کې د بناغلي خلیزاد د هڅو ملاتړ او د هغه بریا د افغانانو بریا ده.

پای

د پیاو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولی